

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibrería Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50
Cuba, Puerto-Rico y Estranger, 2'50.

LA PESTE BUBÓNICA A LA FRONTERA

—¿Se pot passar?

—Sí, noya, sí; son tantas las calamitats que tinch á casa, que no vindrá de una més.

LA MONA

LA sentencia recayguda en mérits de la causa sobre la rendició de Santiago de Cuba deu ser molt hermosa, y així ho hem de creure per quant lo Consell Suprém de Guerra y Marina, en lloch de ferla pública, com sembla que fora natural, se la guarda per ell sol. Será com aquellas obras artísticas tan perfectas que d' elles no se'n saben despendre, ni per tots els diners del mon, els autors que las han creadas.

Unicament se sab que'l general Toral, autor de la capitulació, ha sigut absolt. ¡Que siga'l enhorabona! Hauria sigut una viva llástima que'l que va guanyar un ascens de importancia en sa carrera, capturant els mārtirs de Santa Coloma de Farnés, s' hagués romput els bigotis ab'l ensopègada de Santiago de Cuba. Generals com ell son els que necessita la restauració per anarse trayent pesos de sobre, y crearse aquella gran desa dels forats, que van sent tant mes grans, quanta mes terra se'ls va trayent.

Pero l'absolució del general Toral no ha sigut segons sembla de bóbilis-bóbilis. S'ha reconegut que si l'obre no va fer mes sigüé per falta de recursos. Així, donchs, s'ha de tenir per culpable del desastre al que deixá de proporcionals'hi.

«Ho sent, general Blanco?

**

El que sigüé comandant general de l'illa sembla que sordeja de aquesta orella. Ell podia socorre á n'en Toral, acumular elements á Santiago y no va ferho. ¿Per quin motiu?

Fins ara no ho ha explicat, ni es probable que ningú's cudi de demanarli formalment.

Perque si li demanessin, ja's cuidaria ell prou de ventarse las moscas.

Lo general Blanco rebia directament las ordres de Madrid y no tenia mes remey que cumplirlas.

—Per Blanco que fos—diría'l marqués de Peñaplatá—ls de Madrid per aquells días feyan tornarme negre. Per ells, donchs, tota la culpa, no per mí:

Y ja tenim que la mona que ha passat de las mans de'n Toral á las de'n Blanco, passaría de las mans de'n Blanco á las de'n Sagasta.

**

L'home del tupé, secundat pel general Correa, que ocupava llavors lo Palau de Bonavista, son los autors de la vergonyosa rendició de Santiago. En las sevas mans mes que pescadoras, malehidias, se va escorrer'l primer punt de la mitja de las Antillas. Ells sols son los culpables del vergonyós desastre. Ells sols n'han de respondre devant de la justicia, devant del país, devant del mon civilisat, devant de l'Historia.

¡A la barra en Sagasta! ¡A la barra'l general Correa!

Si, prou!

Lo que dirán ells:—¡Qué tanta barra!.... Ja la duhem nosaltres la barra, en nom de Deu. ¿Per qué portans'hi?

Y's quedarán molt tranquillos.... en Sagasta sobre tot.

Capás será si li donan corda y l'obligan á cantar, de dirho tot, tal com ho sent, ab la major frescura, ab aquella socarronería que ha sigut sempre la seva gran forsa, casi l'única ab que ha prosperat en la política.

—¿Som ó no som monárquichs?—exclamará l'home del tupé si arriban á posarli ls dits á la boca.—Dat que som monárquichs y dels mes fermes y convensuts; monárquichs avants que tot; monárquichs á proba de bomba incendiaria; y dat que la monarquía es superior á tot, inclús la patria, que ningú's queixi si jo en aquella crítica ocasió, vaig fer tot lo imaginable pera salvar el trono. Ja ho deyam en temps de la revolució: «Sálvinse los principis y pérdisse las colonias.» Las colonias s'han perdut; pero jo en cambi he salvat els principis y ls postres. La prova es qu'en Sivela y en Polavia encare avuy se'ls menjan. La prova es qu'en encare'n deixarán per mí y pels meus el dia que se'n cassin.

¡Hi ha res mes gran ni mes admirable—continuará dihent—que questa institució secular que surt incòlume dels majors perills, dels mes pavosos desastres y dels mes horribles contratemps? ¿Quin monárquich, donchs, s'atrevirá á castigarme per haver salvat á la monarquía?

**

Y tindrà rahó l'home del tupé.

La monarquía no sols es irresponsable, sino que ademés cubreix ab la seva irresponsabilitat á tots els que la serveixen.

En lo fondo—á pesar de las lleys constitucionals que prescriuen certas responsabilitats als poders públichs—vivim en plé absolutisme.

Las tals responsabilitats no hi ha medi humà de ferlas efectivas. Los goberns que avuy s'estilan, per desbarrar, se colocan davant de las institucions, y aquelles els fan de dossier; per respondre de las seves culpas, se colocan darrera d'ellas, y aquelles els fan de muralla. Si haguessen de capturarlos y exigirlos la

responsabilitat deguda, seria menester derribar l' obstacle.

Y així aném passant.

Ho hem perdut tot; milers y milers de vidas, milers y milers de milions; riquíssimas colonias que havíen de ser lo nostre orgull y ab una mica de previsió una base poderosa de riquesa; hem perdut fins la mica de prestigi qu'encare conservavam davant del mon civilisat; pero no hem perdut ni las institucions monárquicas, ni la organització de las collas de vividors que á la sombra d'ellas viuhen y prosperan.

Tot anhel de justicia queda totalment frustrat. Y així que sense justicia no cal pensar en regeneració, per ser aquesta impossible, sense castigar previamente als autors de tanta desventura.

Per així no's fa pública sisquera la sentencia sobre la rendició de Santiago. Assseguran que conté un *Otro-sí* de molta importància; pero no fentse pública la sentencia, aquest *Otro-sí* s'convertirà en *Otro-no*, com tot lo de aquest país de farsants y d'eunuchs.

De farsants que burlan la justicia.

Y d'eunuchs que no se la saben pendre.

P. K.

O fet ha ocorregut á Málaga. Un pare y un fill van comprar un centenar de limones á un hort pera revendrelas en lo mercat. Estavan descansant á la sombra de un arbre y se'ls presenta una parella de guardia-civils.

—De ahont heu robat aqueixas llimonas?

—D'en lloch: las hem compradas.

Sense mes ni mes els agafan y ls portan al quartel. Conduheixen de primer al fill en un aposento, y allí l'interrogan, l'amenessan y al fi li donan una gran tunyina, fins a conseguir que firmi una declaració confessantse autor del robo de las llimonas.

A continuació se las entenen ab el pare, y trobantlo mes dur de pelar, li omplen lo cos de verdanchs, li deslloran un bras y quan el tenen mitj extenuat, un guardia-civil li agafa la ma y li fa firmar per forsa la declaració confessantse autor del robo.

Pare y fill van ingressar á la presó sent conduïts á l'enfermeria.

Aquí tenen un nou cas que vé á demostrar que ls butxíns de Montjuich han fet prosselits. Si no s'hi posa remey, dintre de poch, tot Espanya serà un immens Montjuich.

Ningú mes interessat que la mateixa Guardia-Civil, en expulsar del cos á n'aquests mōnstruos que deshonran l'uniforme ab los seus excessos. D'altra manera tothom fugirà com del dimoni, al veure sols lo barret de un guardia-civil.

¿Quant gasta Espanya per engreixar al clero? 41 milions 328 mil pessetas. Y no hi ha un sol capellá qu'exerceixi de franch las seves funcions espirituinals. Tot ho cobran: la missa, ls bateigs, els enterros, tot enterrament. Es la del sacerdotci una industria rica subventionada per l'Estat.

¿Quant gasta Espanya en instrucció pública? 13 milions 31 mil pessetas. Pero com siga qu'en matrículas y concessió de graus ne recauda 13 milions 500 mil, resulta que obté encare un benefici de 469 mil pessetas.

Comparin aquestas dos xifras que representan lo que's gasta per fanatisar al país y lo que deixa de gastarse per ilustrarlo, y's veurá que la regeneració del país dintre del actual estat de cosas es completament impossible.

Son molt eloquents los termes que dedica als héroes de Baler un periódich de Madrid.

•Siguieren braus, tossuts, épichs, sublims. Grecia hauria collocat en las costas del Pacífich un lleó de pedra formidable mirant als Estats Units, com lo lleó de las Termópilas mirava á Persia.

•Roma hauria transportat d'Egipte un monolit inscrivent en ell lo nostre elogi consagrat á la immortalitat.

•Inglaterra hauria posat los vostres noms á cent carrers de sus ciutats y vint estàtuas recordarián á Londres el vostre heroisme.

•Fransa us prepararía una recepció babilónica, cubrint de flors los carrers, abrassantvos los homes delirants, enviantvos petons las donas, contant las vostras glorias las multituds electrissadas.

•En quant á Espanya.... Espanya enviará ls carabi-

ners al moll de Barcelona per si 'ls héroes de Baler portan algú genero de contrabando....

»Y'l portan.

»Perque l'cor de aqueixos soldats valerosos resulta ja contrabando en aquesta terra.»

En molts punts d'Espanya han caygut grans pregadas, destruhint las cullitas. Y en Dəto, l' famós ministre de la Desgobernació s'ha apressurat á manifestar que no hi ha un céntim pera socorre als pobles damnificats.

En cambi'n sobran sempre pera pagar al clero, y així qu'está ben vist que las sevas oracions no serveixen ni per evitar una mala pedregada.

Vejin, donchs, si no fora molt del cas saldar ab lo pressupost del clero ls danys que venen sufrint els pobres agricultors.

Quan apedregui pels uns, que apedregui per tots, puig es molt injust que sempre s'escapin els qu'explotan la vinya del Senyor.

Lo personal de Tracció de la Companyia dels ferrocarrils de M. Z. A. (red catalana) ha publicat una enèrgica protesta contra la explotació y mals tractes de que son víctimas aquests pobres traballadors.

En un dels párrafos del document s'hi lleigeixen aquestes paraules:

«No hi ha servey mitjanament organisat. Ni en los expresos y correus de Zaragoza y Port-Bou; cap dels grups de mercancías ni viatgers d'índoles tan diverses, ni ls destinats simplement al servey de pilots, sobre representar ab llaugetas variacions un rudo servey diari de 18 HORAS, té'l descans que correspon, y ni siquiera durant los pesats torns poden cumplir ab las atencions més perentorias de la vida: ni menjars ni dormir.»

¿Qué contestarà á tot així aquest Consell d'eminentias regeneradoras, que per no fer res s'embutxaca cada any tan bonicas sumas, reunidas á costa del públich y de la suor dels obrers?

Lo pròxim número de LA CAMPANA serà l'extraordinari del mes d'Agost, y naturalment, corresponent á una època tan calenta, no hi ha que dir que surtirà á l'altura del termòmetre polítich.

Contém ja ab alguns traballs artístichs y literaris que ns permeten assegurar que'l número farà tro.

LA PESTE BUBÓNICA

—Despedímnos, senyor Llátzer,

—¿Qué? ¿Que se'n va, senyor Blay?

—No senyor, m'és impossible;

lo deber me té ligat

á aquest dítxós Barcelona:

—¡tan de bo pogués marxar!

—Donchs per què hem de despedirnos?

—Perque temo que jamay

podrem tornarnos á veure.

—¡Bo! ¡y ara! ¡Quin disbarat!

—¿Que creu que 'ns tornaré cegos?

—Vaja, ja veig que no sab

lo que passa.

—No m' alarmi!

—¿Qué passa?

—¿No està enterat

de las notícias que arriban

de la part de Portugal?

—¿Qué?.... ¿Carlins?

—No senyor.

—¿Yankis?

—Tampoch.

—Digui donchs. ¿Qué hi ha?

—El cólera.

—¡Reyna santa!

—El morbo?

—Un cólera estrany

que se'n diu... se'n diu... Esperis....

ja m'ho volia apuntar

perque sempre me'n olvido....

—Cuyti.

—Malviatje! Ara hi caich:

just, se'n diu peste borbònica.

Es una cosa infernal,

que'l mateix ataca als pobres

que als senyors, que als militars,

y passa d'un poble al altre

ab la prestesa d'un llamp.

—Si que digni qu'estém frescos!

—Mori en la flor de l'edat!

—A xeixanta sis anys justos!

—Pero vol dir, senyor Blay,

qu'es segur que vindrà á Espanya?

Tinch entés que Portugal

es més enllà de Castilla.

—Y qué hi fa així, sant cristia?

Quan els metjess se proposan

una cosa, està probat,

sempre surten ab la séva.

—¿Qué! ¿Les metjess son els que fan

vení aquesta peste?

—Vaya!

M'

que d' un mes á aquesta banda
els minavan els malalts,
y á fi de buscarse feyna
están realisant treballs
per lograr que l' ministeri
no possi cap entrebanch
al pas d' aquesta epidemia.
—Y l' ministeri....

—Está clar:
¿no veu que tots son de l'olla?
Obrirà la porta al mal,
ab la secreta esperanza
de que vajin al calaix
uns quants bisbes y arquebisbes
y un farsell de generals,
per veure si d' aquest modo
pot arribá á nivellar
lo pressupost.

—De manera
que potsé avuy ó demá
tindrém la pesta borbònica
á dintre casa....

—Y ja ho sab:
qui l' agafa, ora pro nobis,
ja ha acabat de respirar.
—¿Qu' es molt encomanadissa?
—¿Que diu? Hi ha que l' ha agafat
no més parlant per teléfono
ab un vehí d' un germá
d'un malalt.

—¡Aixó es horrible!
—Y la ciencia no ha trobat
cap remey?
—¡Ay senyor Llátzer!
—Encara s' deixa albardar?
Fihis de la ciencia, y dormi:
ja 'ls tocará 'ls resultats.
—En resúm, que vosté opina....
—Lo que hi dit al comensar:
crech que convé despedirnos.
—Fémho, pero jo me'n vaig
per si acas, á fer dir missas
al altar de Sant Ciprià.
—Jo m' arribo á la Neotasa:
ara qu' encare l' veynat
no está al tanto de la cosa,
crech qu' es hora de comprar
els baguls que necessito,
bonichs y á un preu arreglat,
parque quan vingui la pressa....
je calculi si anirán cars!

C. GUMÀ.

DECLARACIONES

ODRÁ 'l país anar malament per falta d' iniciativas y resolucions enèrgicas, pero lo qu' es per falta de declaracions no es fàcil que pateixi.

Tothom declara. En Lopez Dominguez, en Tetuán, en Weyler, en Navarro Reverter, en Pidal....

Y trara casualitat, tractantse d' homes públichs! Tots venen á dir lo mateix:

—Si no m' deixan governar á mi, el país està perdut.

Es á dir:—Jo soch l' únic metje qu' entén la malaltia: los demés son una colla de manescals y curanderos.

En Pidal declara qu' en Silvela es un beneyt.

En Silvela declara qu' en Pidal no sab lo que 's pesca.

En Lopez Dominguez declara qu' ell se posa al davant de tothom.

En Weyler declara qu' ell també s' hi vol posar.

Lo duch de Tetuán declara que sempre estarà disposat a salvar la patria.

En Navaro declara qu' encare farà mes: salvarà la patria.... y al duch de Tetuán.

—Economias? Tots declaran en igual sentit.

—Se n' han de fer; pero, grossas (molt grossas).

Això sí. Un:—Comensant per la marina.

Un altre:—Comensant pel exèrcit.

Un altre:—Comensant per las classes passivas.

Pero no hi ha ningú que digui:—Comensant per mi.

Las declaracions mes importants, y el mateix temps mes divertidas, son sempre las de 'n Martínez Campos. Importants perquè 'l garrofer de Sagunto dona á la seva figura una representació que cap més home ha adquirit fins avuy: divertidas.... per lo que ara van á veure.

Parla, mes ben dit, *declara* don Arseni:

—En Silvela no serveix: va pujar al poder ab molts fures y moltes agallas, y en cinc mesos que porta de govern no ha fet res de bo. Ara de tots modos, li deixaré passar l' istiu ab tranquilitat, pero cap allá al Octubre, hauré de mirar si li dem les dimissorius.

Aquesta es la part important de las declaracions. Ara ve la part divertida, que generalment sempre s' executa al dia següent:

—¿Qué! ¿Jo vaig dir qu' en Silvela es un neula?.... Consta que avuy per avuy no hi ha altre home com ell á Espanya. Ell es el jefe, el director suprem de la politica, l' amo del tinglado. Allá hont ell vaji, allá aniré jo.—

Es dir: ahir va declarar que naps, avuy declara que xirvias. ¿Qué declararà demà?

Vingan declaracions, signi com vulgui, senyors polítichs; pero vingan depressa perquè si no, potser no hi serán á temps.

La nació està acabant la paciència, y sembla que també vol declarar alguna cosa.

—En quin sentit ho farà? S' ignora.

Lo únic que se sab es que ahir va comprarse un garrot.

FANTASTICH.

FESTAS JESUÍTICAS

L' aparició de las placas ab el cor y 'l lema *Reinaré* es una maniobra jesuítica que revela la decadència á que ha vingut á parar lo ponderat talent dels directors de la secta loyolesca.

A uns homes que tanta manya tenen per escorre la butxaca dels richs, negociar casaments, captar herencies, y emprendres tota mena de negocis lucratius, sembla que se 'ls havia de ocurrir alguna cosa menos xavacana que aqueixa ridicula exhibició de un cor, si volian contar las sevæs forsas. Y ja no dich que pugan proposarse llansarlas al combat, per què guanyant no guanyaran may mes de lo que avuy tenen, y perdent podria costals hi una mica cara la derrota.

La idea de fer una manifestació—per irritar als liberals y provocar en las conseqüencias certs conflictes d' ordre públich—es una mica exposada, y apart de això, al crear un nou compromís al Gobern, que ja 'n té de sobra, li pagan ab jesuïtica ingratiut la consideració que 'ls hi ha tingut sempre y la gran protecció que sempre 'ls hi ha dispensat. A 'n en Silvela y 'a tot lo que 'n Silvela representa, se li podrà dir: «Cria jesuitas y 't treurán el cor.»

Si per las manifestacions contrarias que l' exhibició del símbol jesuítich pot provocar, pretenden recullir arguments per etxegar desde la trona, sermons furiosos, com el de aquell predicador de Burgos, que fentse l' perseguit aixussava á las ovelles místiques contra 'ls liberals y 'ls republicans, tampoch lo grarán res de profit, perque quan vingui l' hora de las garrotzadas las ovelles rebrán y 'ls rabadans també. Sempre ha succehit això y no hi ha motiu per creure que en lo successiu passi de distinta manera.

Tenim, donchs, que 'ls jesuitas aquesta vegada no saben lo que 's pescan.

Fins obran ab inhumanitat al posar una marca á las ovelles destinadas al escorxador.

Y obran ab molta imprudència al fer colocar en certs edificis unas placas que al cap de vall representan tot lo contrari que las placas de las companyías de seguros contra incendis.

Lo mateix símbol qu' ostentan es una especie de tret que 'ls surt per la culata.

Un cor, per més que aqueix cor vulga ser el de Jesús ¿volen fer lo favor de dirme lo que significa?

En vā 'ls jesuitas han tractat de ferlo objecte de una especial devoció seva. A Jesús, redemptor del mon es precis en tot cas, adorarlo en tota la seva integritat, sense necessitat de ferli l' autopsia, extranyentli una entranya.

A n' això s' han atrevit els Loyolas, cometent una sacrilegia profanació.

Y fins arribo á figurarme que no es pas la devoció al cor de Jesús lo que s' han proposat fomentar, ells sobre tot, que quan fan una cosa, 'n portan sempre un' altra d' amagada.

Al tréureli á Jesús el cor, han procurat crear un Jesús sen-se cor, un Jesús á la seva imatge, un Jesús jesuita.

P. DEL O.

La Maria qu' es molt bella
un pendó ab primor brodá
que n' era una maravella;
tot lo mérit era d' ella
per lo bé que 'l va deixá.

Tothom estantne enterat
á casa séva acudia.
per véurel; y pel vehinat
desde llavors s' ha parlat
del pendó de la Maria.

JOAN VÍA.

Parlant ab en Ramonet
de que anar curiós li agrada
y de que 'ls vestits que porta
de tan nets poden lleparse,
un vehí seu que 'l senti
va exclamar:

—¡Vaya una gracia!
Si la major part del temps
tens la roba á treure tacas.

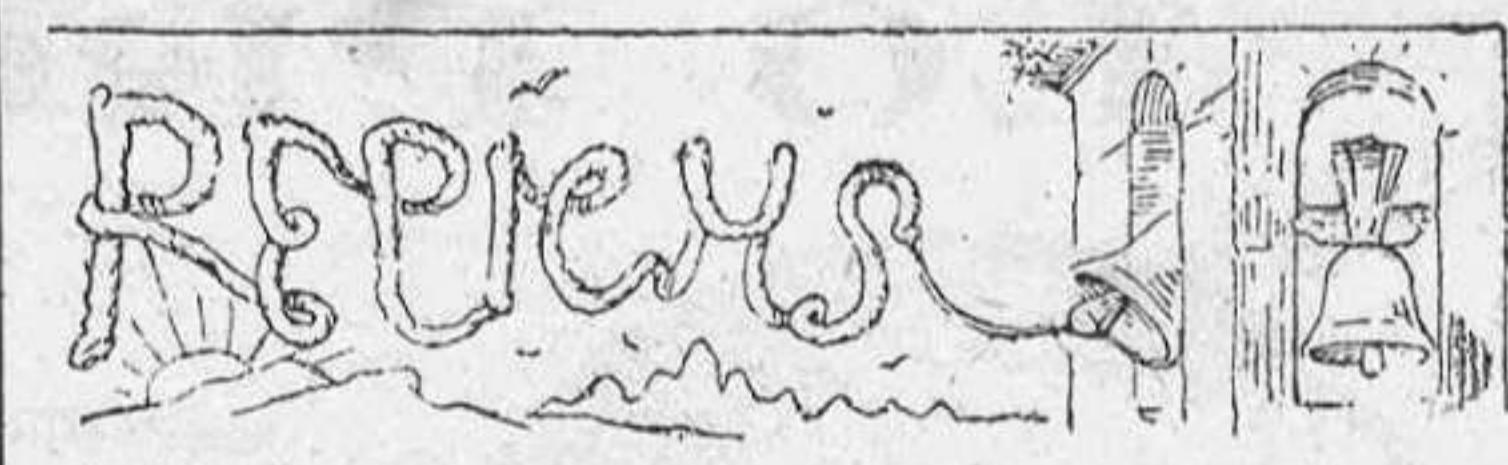
P. A. MORENO.

Desde qu' ets pentinadora
¿Sabs Flora, qué hi reparat?
Que á las noyas que pentinas
prompte las tocas del cap.

R. HOMEDES M.

—Ja 't vaig veure ahir, Falguera,
per la tarda á Montjuich:
—Que 'm vas veure ab un amich?
—No: i't vaig veure ab una ullera.

M. CARBÓ D' ALSINA.

EMOSTRAVA l' altre dia en Genaro
Alas qu' en lo pressupost de guerra hi ha un gasto inútil de 174 milions de pessetas destinat á pagar sous de un personal excedent, que no serveix de res, ni ningú sab ahont colocarlo.

Y á pesar de tot, las Acadèmias militars van trayent cad' any novas fornades de oficials, com si hi hagués molts plassas per cubrir.

Tal es Espanya com un cos cada vegada mes encongit y cada vegada mes plé de sangoneras. Això durà fins que las sangoneras no hi cípigan y 's vejan obligadas á xuclarse la sanch ellas ab elles.

El govern ha prohibit un meeting contra l' jesuitisme que havia de celebrar-se á San Sebastián.

Jo ja ho veig: á San Sebastián hi ha algú qu' està malalt, y 'l seu mal no vol soroll.

Pero no es escarnint la lley com se curan certas maledicències graves. Per mes que 'l malalt podrá dir sempre:

—Ja ho se que procedint d' aquesta manera so mort; pero així, á lo menos, portaré molts jesuitas al enterrero.

Un nebó del cardenal Rampolla, 'l bras dret de Lleó XIII, ha tractat de suicidarse prenent una forta dosis de morfina.

Si hagués fet això 'l nebó de qualsevol heretje, diríen que n' era la causa la falta de creences religiosas.

Ara, tractantse del nebó de un cardenal dels mes grossos hem de creure que no la falta, sino l' excés de creences religiosas, n' haurá sigut la causa.

Déixinse de un devot quan sent la febre de anarse'n á sopà ab Sant Pere!

¡Llaminer!

Per Oporto, com si diguessim per la porta de darrena, ha penetrat á la península ibèrica la peste bubònica.

Pero no per això tenim que alarmarnos. A qui resisteix sense queixar-se á n' en Silvela, á n' en Polavieja y al jesuitisme, no li ha de fer mella una peste bubònica mes ó menos.

Ha aparescut á Sevilla una partida de bandolers que s' dedica al robo de caballerías.

Com que ningú s' cuida de perseguirla, 'l negoci li marxa admirablement.

Está ben demostrat qu' en aquest país únicament prosperan dos estaments: las cuadrillas de lladres y las cuadrillas de polítics restauradors.

Llegeixo:

«Procedente de San Sebastián donde ha conferenciado con la reina, ha llegado á Madrid el secretario general de los franciscanos Padre Panadero....

¡Panadero y se'n va á San Sebastián a conferenciar!.... ¡Alguna pasterada portará entre mans!

Ja 's diu que las Corts no s' reunirán al Octubre conforme s' assegurava, sino ja molt entrat lo mes de novembre.

De manera que ja pot assegurar-se que avants de que las Corts tornin á reunir-se menjaré castanyas.

Deu ser molt cómodo xuparse la breva de l' embajada de París.

O sino aquí està per dírnos'ho en León y Castillo, qu' en temps de 'n Sagasta la va encendre y en plena dominació silveliana continúa fumantla com si aquí no hagués passat res.

Y la prova de que la breva es exquisida està en los somnis de color de rosa que fa concebir en qui se la fuma. Segons el tal León, no hem de desalentarnos, perque Europa 'ns aprecia, 'ns admira y casi casi 'ns enveja.

Això ho ha descubert en León y Castillo desde 'l seu observatori de París, taratjeant una parodia del himne de Luchana, que diu així:

«Moriré con la breva en la boca
defendiendo la Constitución.»

De *El Motín*:

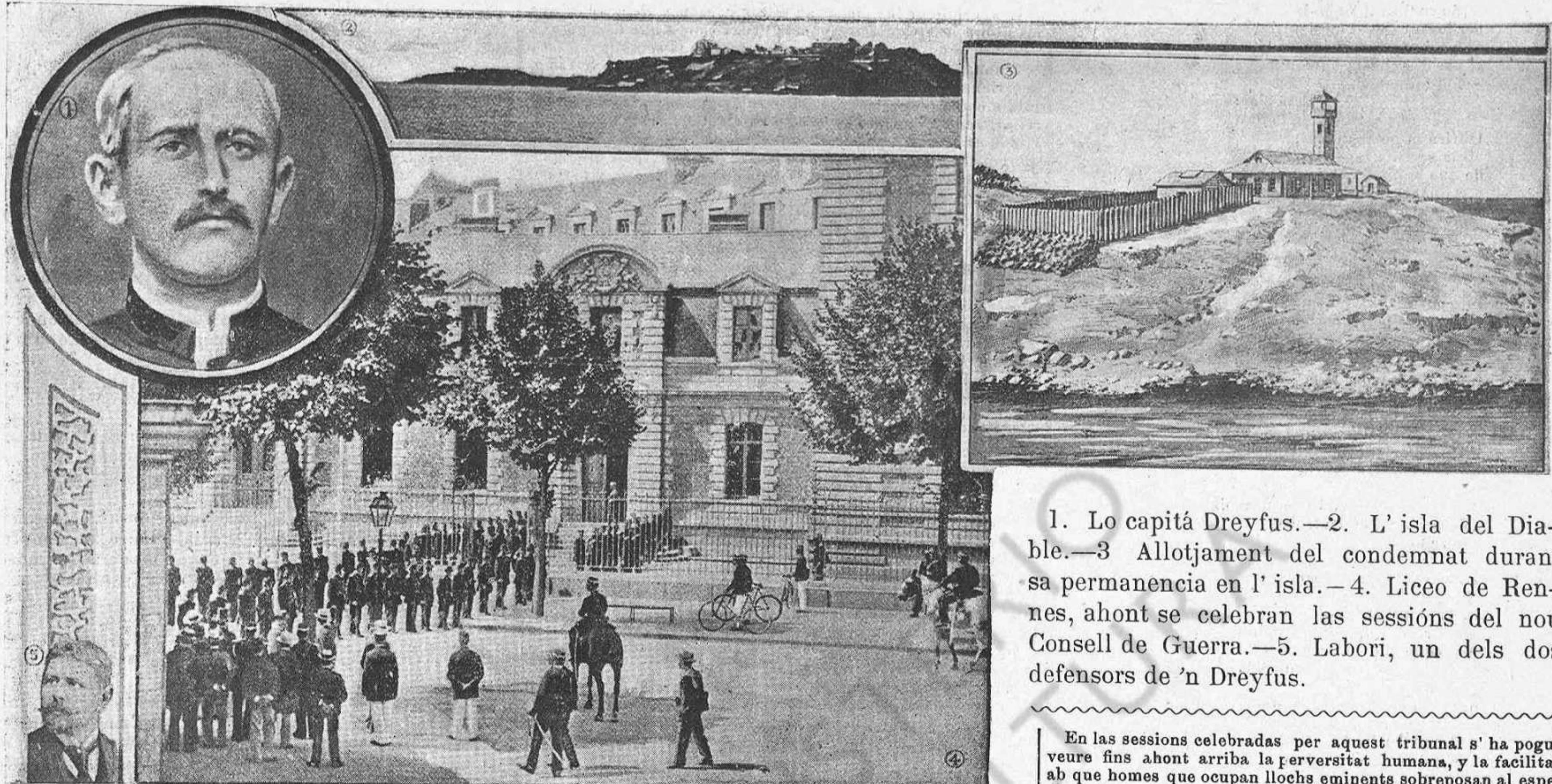
«En las placas del Sagrat Cor hi posan los jesuitas:
Tú reinarás.

«¿Y ara? Es á dir que als 19 sigles de haver sigut crucificat no reina Jesucrist encare?

»Llavors que 'ls ensotanats ens tornin els milions que han tret á l' humanitat á pretext de que Jesús estava reinant.

»Perque es una estafa manifesta.»

LO PROCÈS DREYFUS

1. Lo capitá Dreyfus.—2. L' isla del Diable.—3 Allotjament del condemnat durant sa permanència en l' isla.—4. Liceo de Rennes, ahont se celebren les sessions del nou Consell de Guerra.—5. Labori, un dels dos defensors de 'n Dreyfus.

En las sessions celebradas per aquest tribunal s' ha pogut veure fins ahont arriba la perversitat humana, y la facilitat ab que homes que ocupan llocs eminents sobreposan al esperit de justicia los seus odis personals, la seva vanitat y 'l seu amor propi.

Ministres que acusan sense probas, generals que faltan a la veritat descaradament, personatges que inventan novelas sensé sentit comú, polítichs qu' en lloc d' aportar al procés la llum del seu raciocíni vomitan sobre la taula del Consell de Guerra tot lo seu odi y 'l seu despit....

[Qué más!... No sapiguen ja a qué apelar los enemichs de 'n Dreyfus, han comprat a un assassí perque disparés contra l' ilustre Labori, l' valent advocat de 'n Zola y del desterrat de l' isla del Diable.

En mitjà de la confusió que la vista del procés ocasiona, a través d' aquestes declaracions envenenadas, contradictòries y algunas d' elles evidentment falsas, l' ànim sufreix una impressió tristíssima y al pensar en las diverses fases d' aquest célebre litigi, s' arriba a treure la conclusió de que Fransa es una República ahont fins ara ha governat tothom.... tothom menos els verdaders republicans.

F.

Tal vegada no s' ha vist en l' història contemporànea un altre procés que haja mogut tan ruido ni agitat tan profundament una nació, arribant a extindre lo seu eco per tot Europa y per tot l' univers.

¿Qu' es en el fondo, l' assumptu Dreyfus? Un pretext escutit per dugas tendències oposades que s' disputan lo predomini de Fransa y lluyant encarnissadament per conseguirlo. En la polémica s' hi han ficat la política y la religió, els jueus y 'ls jesuitas, l' aristocracia y 'l militarisme, y d' aquesta barreja monstruosa n' ha sortit una confusió tan colossal, que la figura de 'n Dreyfus queda, com si diguessim, en segon terme, destacant davant de tot y per sobre de tot los principis de liberalitat y absolutisme, donantse probablement l' última batalla.

Dreyfus, capitá d' Estat major del exèrcit francès, fou condemnat en 1894 a degradació y deportació perpetua a l' isla del Diable, per haver entregat a una potència estrangera documents secrets referents a la defensa nacional.

La base de la acusació era 'l famós *bordereau*, un borrador en el que 'ls pèrits cregueren reconeixeli la lletra de 'n Dreyfus. Tancant los ulls a tota reflexió, lo Consell de Guerra dictà sentència condemnatoria, y 'l general Mercier, ministre de la Guerra, la aprobà inmediatament.

Pero al poch temps comensaren a apuntar dutes gravissims. Lo coronel Picquart sospità que 'l culpable no era en Dreyfus; aparegué ea escena l' antípatica figura de Esterhazy, el gran Zola llansà a la cara del tribunal lo seu famós *J'accuse* que l' obligà a sortir de Fransa, y moguda la opinió, a pesar de las indignes campanyas dels anti-semitas y dels adoradors de las botas militars, la revisió del procés se feu inevitable.

Anulada la sentència del tribunal de 1894, Dreyfus, rehabilitat y reintegrat en lo seu grau de capitá d' Estat major, ha tornat a Fransa somés a un nou Consell de Guerra que s' ha reunit a Rennes.

QUENTOS

Entre companys:

—Dóm tabaco per fer un cigarrillo

—Té, aquí 'n tens.

—Ara dóm paper.

—Pren.

—Tens una cerilla?

—Prou. Y ara si vols que jo me 'l fumi, ja ho sabs: no tens més que demanarm'ho.

Dos amichs han tret una rifa y decideixen formar societat en comandita y establir-se.

—Qu' t' sembla si plantéssim una taberna—diu lo un.

—Magnific—respón l' altre.—Y com ja hem convingut en que anirém a mitjas... tú hi posarás el ví.

—¡Y tú?

—Jo... hi posaré l' aigua.

Torna de cassar un individuo y entrega dos llebras á la seva esposa.

—Pero home,—li diu aquesta—¿cómo has pogut matar dos llebras, si t' has deixat l' escopeta á casa?

—¡Ay redimonti!—exclama l' cassador—¡Bé deya jo al sortir de casa:—Antón, em sembla que t' descuidas alguna cosa!

SOLUCIONS

A l' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

1.ª XARADA.—*Pro-me-sa*.

2.ª ANAGRAMA.—*Farsa*—*Furda*.

3.ª MUDANSA.—*Cep*—*Cop*—*Cap*.

3.ª TRENCAS.—*Ous* del dia.

4.ª ROMBO.—*S*

L A S
L I D I A
S A D U R N I
S I R I A
A N A
I

5.ª GEROGLÍFICH.—Per veu groixada un baix.

XARADA CANSÓ POPULAR

(Música del mestre Notifixis)

—La nena més hermosa del nostre barri es la *Tres-quart*. Cada una de sus galtas es una *hu-dugas* del mes de Maig.

—Donchs á n' a mí 'm sembla que la més guapa es la *Una-dos*.

Dos boca es petiteta molt mes petita

ay! que un pinyó.

—¡Quin gust mes estrambótich 'l de vosaltres, volguts companys!

La nena mes remaca

del nostre barri

es la *Total*.

MOMBRÚ DEL CONDAL.

ANAGRAMA

Un *total* se va comprar en Bulbena, qu' es *total* y segons digué 'n Martí li estolviá un dineral.

LA CANYA.

FUGA DE CONSONANTS

. a . a . a . a . a

Sustituir los punts per lletras de manera que digui 'l títol de un drama castellà.

SAMUEL CIGONYA.

TRENCA-CLOSCAS

Dña. SEBASTIANA MASSÓ
(Tratante en pesca)
SALAMANCA

Formar ab aquestes lletras degudament combinadas lo [se-
guint]: Títol de una sarsuela castellana (seria).—Nom de una
plassa de Barcelona.—Nom de dona.—Riu de Fransa.—Los
toros ne gastan.—Vegetal.—Una consonant.

GEROGLÍFICH COMPRIMIT

C I P

BUFÁ-NO-FÀ-FI.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans Narcís del Toro, Gabriel B. y Perxés, Joaquim Vi-
ves T., A. Treviño, J. Amorós Arellano, Pablo Solà de Premià
y Un valliranés:—Lo qu' envian aquesta setmana no fa per casa.

Ciutadans Roch Serra Pagés, Fray Granota, S. González y
P. Salom Morera:—Insertarem alguna cosa de lo que ns envian
esta setmana

Ciutadà Joseph Costa y P.: No parlava de vosté per res.—Ar-
cadí Priu: Ja l' hem remenat prou aquest assumptu.—J. Espa-
nya Ribot: No hi veig la punta.—Un amich de la regeneració: Las
cartas han de venir firmades per una persona coneuguda que'n
respongui.—Luis Marquet: No hi trobo res de particular. Al fi y
al cap l' home es a casa seva y pren las precaucions que li
sembla convenient.—E. Zeugmí: No es del nostre gènero.—J.
Colominas Masera: Si 'ls defectes de que adoleix la poesía no
fossin tan radicals que 'ns obligarien a referir tota, y per això
'ns falta temps, cregui que la publicariam ab molt gust.—M.
Badia: Va bé.—Joan Rocavert: Resultan massa frívols.

Ciutadans Joseph Artés, J. Gorina, Carlos d' Alfonso, Victor
Brosa, Añadea Doria, Alfons Maseras, Mariano Mata Broca, Idroj de
Alaceal, S. Alsina y Clos y A. Carrasca Gayán: Rebutats los tra-
balls qu' envian pel Almanach, y gràcies.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

Dissapte, dia 26, EXTRAORDINARI de

LA CAMPANA DE GRACIA

La peste bubònica, la peste restauradora y totas las demés pestes